

A1.26 Zintuigen en waarnemen

- Descreva o sabor, o cheiro, a visão, o som e o tato
- Comparar coisas

Het geluid	<i>(O som)</i>	Hard	<i>(Alto)</i>
De stilte	<i>(O silêncio)</i>	Zacht	<i>(Suave)</i>
Zien	<i>(Ver)</i>	Lekker	<i>(Gostoso)</i>
Horen	<i>(Ouvir)</i>	Vies	<i>(Ruim)</i>
Ruiken	<i>(Cheirar)</i>	Zoet	<i>(Doce)</i>
Voelen	<i>(Sentir)</i>	Zuur	<i>(Ácido)</i>
Proeven	<i>(Provar)</i>	Bitter	<i>(Amargo)</i>
Helder	<i>(Claro)</i>	Zout	<i>(Salgado)</i>
Donker	<i>(Escuro)</i>		

1. Diálogo: Een getrouwd koppel praat over zintuigen en smaken (QR: Áudio)

- Echtgenoot:** Hé schat, wist je dat we meer dan vijf zintuigen hebben? *(Ei, amor, você sabia que temos mais de cinco sentidos?)*
- Echtgenote:** Nee joh, echt? Ik dacht alleen: zien, horen, ruiken, proeven en voelen. *(Não, sério? Eu achava que eram só: ver, ouvir, cheirar, provar e tocar.)*
- Echtgenoot:** Ja, dat klopt niet helemaal. Wetenschappers zijn het er nog niet helemaal over eens, maar er zijn meer. *(Sim, isso não está totalmente certo. Os cientistas ainda não concordam completamente, mas há mais.)*
- Echtgenote:** Zoals het voelen van temperatuur, evenwicht of tijd? *(Como sentir temperatura, equilíbrio ou tempo?)*
- Echtgenoot:** Precies. En ik las nog iets: ken je umami? *(Exatamente. E eu li outra coisa: você conhece umami?)*
- Echtgenote:** De vijfde basissmaak, naast bitter, zout, zuur en zoet. Tomaat heeft soms umami, toch? *(O quinto sabor básico, além de amargo, salgado, azedo e doce. O tomate às vezes tem umami, né?)*
- Echtgenoot:** Ja, precies! Wist je dat je umami goed blijft proeven als je in een vliegtuig zit? *(Sim, exatamente! Você sabia que consegue continuar sentindo bem o umami quando está em um avião?)*
- Echtgenote:** Wat bedoel je? Verandert die smaak dan niet? En zout of zoet wel? *(Como assim? Esse sabor não muda? E o salgado ou o doce mudam?)*
- Echtgenoot:** Ja. Zout en zoet proef je bijna niet meer. Daarom voegen ze extra smaak toe aan vliegtuigeten. *(Sim. O salgado e o doce você quase não sente mais. Por isso eles adicionam sabor extra à comida de avião.)*
- Echtgenote:** Interessant! Volgende keer bestel ik tomatensap als we vliegen. *(Interessante! Da próxima vez vou pedir suco de tomate quando a gente voar.)*

- Welke smaken proef je in een vliegtuig bijna niet meer? (*Quais sabores você quase não sente mais em um avião?*)
  - Zoet en zout
  - Zout en donker
  - Zuur en bitter
  - Umami en zuur
- Wat wil de vrouw de volgende keer bestellen als ze vliegt? (*O que a mulher quer pedir da próxima vez que ela voar?*)
  - Water, omdat het stil is
  - Iets zoets, omdat dat beter smaakt
  - Koffie, omdat het warm is
  - Tomatensap, omdat het umami heeft

1-a 2-d

2. Gramática: Graus de comparação

Os adjetivos têm três graus de comparação: o grau positivo, o grau comparativo e o grau superlativo.

- O grau positivo é o adjetivo normal.
- Usas o grau comparativo para fazer uma comparação.
- Antes do grau superlativo vem um artigo.

Trap (Grau)	Uitgang (Terminação)	Voorbeelden (Exemplos)
Stellende trap (Grau positivo)	-	groot, mooi, dik, klein, lief
Vergrotende trap (Grau comparativo)	-er	groter, mooier, dikker, kleiner, liever
Overtreffende trap (Grau superlativo)	het/de -st(e)	het grootst, het mooist, het dikst, het kleinst, het liefst

O grau comparativo usa 'dan': 'Dit huis is kleiner dan dat huis'.

Formas irregulares: goed -> beter -> best, veel -> meer -> meest, graag-> liever-> liefst, weinig-> minder-> minst.

- Deze koffie is _____ dan de thee, maar ik vind hem lekker. (*Este café é mais amargo do que o chá, mas eu gosto dele.*)
  - bitterste
  - bitter
  - meer bitter
  - bitterder
- In deze straat is het 's nachts _____; je hoort bijna geen geluid. (*Nesta rua, à noite, é a mais tranquila; você quase não ouve nenhum barulho.*)
  - rustiger
  - meer rustig
  - rustigste
  - het rustigst
- Deze kamer is _____ dan de keuken, omdat er geen raam is. (*Este quarto é mais escuro do que a cozinha, porque não há janela.*)
  - donkerste
  - meest donker
  - donker dan
  - donkerder

4. Voor mij ruikt deze parfum _____; veel beter dan de andere geuren. (*Para mim, este perfume tem o melhor cheiro; muito melhor do que os outros aromas.*)
- a. lekker dan   b. het lekkerst   c. meer lekker   d. lekkerder
1. bitterder 2. het rustigst 3. donkerder 4. het lekkerst

3. Exercícios

1. Associe cada início à sua terminação correta.

1. De wijn smaakt zoet,	a. maar jouw scherm is donker.
2. In dit café is het geluid	b. maar de kaas is zout.
3. Ik zie een helder scherm,	c. harder dan in mijn woonkamer.
4. Deze koffie ruikt lekker,	d. maar de melk ruikt vies.

1-b: O vinho tem um sabor doce, mas o queijo é salgado. **2-c:** Neste café, o som é mais alto do que na minha sala de estar.

3-a: Eu vejo uma tela brilhante, mas a sua tela é escura. **4-d:** Este café cheira bem, mas o leite cheira mal.

2. Crítica de restaurante: Eetcafé De Markt (QR: Áudio)

Preencha as lacunas: harde, lekkerder, zacht, lekkerst, zuur, zout, at, bitter, geluid, zout, bestelde, zoet

Afgelopen weekend (1) _____ ik met collega's in eetcafé De Markt. Het licht in het restaurant is (2) _____ en de sfeer is rustig. We hoorden geen (3) _____ muziek, alleen wat (4) _____ van andere tafels. Dat is fijn na een drukke werkdag.

Ik (5) _____ tomatensoep en een kleine salade. De soep was lekker (6) _____ en een beetje (7) _____. De salade was fris, maar de kaas was erg (8) _____ en iets (9) _____. Mijn collega nam een (10) _____ toetje. Hij vond zijn toetje (11) _____ dan mijn salade. Ik vond de koffie het (12) _____ : sterk, warm en met een heerlijke geur.

No último fim de semana, comi com colegas no eetcafé De Markt. A luz no restaurante é suave e o ambiente é tranquilo. Não ouvimos música alta, apenas algum barulho de outras mesas. Isso é agradável depois de um dia de trabalho agitado.

Eu pedi sopa de tomate e uma salada pequena. A sopa estava bem salgada e um pouco azeda. A salada estava fresca, mas o queijo estava muito salgado e um pouco amargo. Meu colega pegou uma sobremesa doce. Ele achou a sobremesa dele mais gostosa do que a minha salada. Eu achei o café o mais gostoso: forte, quente e com um aroma delicioso.

(1) at, (2) zacht, (3) harde, (4) geluid, (5) bestelde, (6) zout, (7) zuur, (8) zout, (9) bitter, (10) zoet, (11) lekkerder, (12) lekkerst

3. Ouça os fragmentos de áudio e escolha a solução correta. (QR: Áudio)

- Wat zegt de vrouw over de nieuwe wijn? (*O que a mulher diz sobre o novo vinho?*)
  - De wijn is heel zuur en vies.*
  - De wijn is minder zoet dan de vorige.*
  - De wijn ruikt en smaakt prettig.*
- Wat vindt de man fijn aan de woonkamer? (*O que o homem gosta na sala de estar?*)
  - Dat er veel fel licht van de straat binnenkomt.*
  - Dat er weinig lawaai is.*
  - Dat het donkerder is dan zijn oude huis.*

1-c 2-b

4. Escolha a solução correta

1. Ik _____ dat dit restaurant stiller is dan het café op de hoek. *(Vejo que este restaurante é mais silencioso do que o café da esquina.)*
 a. zien   b. ziette   c. zie   d. ziet
2. Mijn collega _____ dat het licht in deze vergaderruimte te donker is. *(O meu colega vê que a luz nesta sala de reuniões está demasiado fraca.)*
 a. ziet   b. zien   c. ziede   d. zie
3. In deze stille straat _____ ik de vogels beter dan in het centrum. *(Nesta rua silenciosa ouço os pássaros melhor do que no centro.)*
 a. hoor   b. hoort   c. hoorde   d. hooren

1. zie 2. ziet 3. hoor

5. Roleplay - diálogos (QR: Áudio)

a. Koffie proeven op kantoor

- Collega Mark:** *Hier, proef deze koffie eens. Ik vind hem lekker zoet.*
(Aqui, prova este café. Eu acho-o bem doce.)
- Jij:** *Ja, hij is zoet, maar ook een beetje bitter.*
(Sim, é doce, mas também um pouco amargo.)
- Collega Mark:** *Ik voel dat hij nog erg heet is. Pas op, anders brand je je tong.*
(Sinto que ainda está muito quente. Tem cuidado, senão queimas a língua.)
- Jij:** *Dank je. Ik wacht even totdat hij iets kouder is; dan proef ik de smaak beter.*
(Obrigado(a). Vou esperar um pouco até ficar um pouco mais frio; assim sinto melhor o sabor.)

1. Vind jij de koffie lekker of vies? Waarom?
-

b. Te hard geluid in een restaurant

- Vriendin Sara:** *Ik hoor de muziek heel hard; het is niet zo fijn om te praten.*
(Estou a ouvir a música muito alta; não é muito bom para conversar.)
- Jij:** *Ja, ik vind het ook te hard. Ik wil liever meer stilte zodat we elkaar goed horen.*
(Sim, eu também acho demasiado alto. Eu preferia mais silêncio para nos ouvirmos bem.)
- Vriendin Sara:** *Het licht is ook best donker hier; ik zie mijn bord bijna niet.*
(A luz também está bastante fraca aqui; quase não vejo o meu prato.)
- Jij:** *Klopt. Het eten smaakt lekker, maar de sfeer voelt daardoor minder prettig.*
(Verdade. A comida sabe bem, mas por isso o ambiente parece menos agradável.)

1. Is het geluid in het restaurant hard of zacht?
-

6. Pratique em pares ou com o seu professor. (QR: IA+)

1. Je bent in een restaurant met collega's. De ober vraagt: "Hoe vindt u het eten?" Antwoord en beschrijf de smaak. (Gebruik: lekker, vies, zoet, zout)

2. Je bent op kantoor. Een collega zet de muziek heel hard. Jij wilt rustig werken. Zeg wat je hoort en wat je wilt. (Gebruik: het geluid, hard, zacht)

7. Escrita: WhatsApp (QR: IA+)

Hey,

Vanavond wil ik iets bestellen bij een nieuw restaurant in de buurt. Als ik er langsfiets, ruikt het eten altijd heel **lekker**.

Ze hebben **soep**, **curry** en **salade**. De curry is een beetje **pikant** en vrij **zout**. De salade is **fris** en **licht**. De soep is **zacht** en een beetje **zoet**.

Wat vind jij **lekker**? Wil je liever soep, curry of salade? Wil je iets zoet, **zuur** of juist zout?

Laat het even weten, dan bestel ik.

Groetjes,

Tom

Escreva uma resposta apropriada: *Ik wil graag ... / Ik vind ... lekker, maar ... vind ik te ... / Voor mij liever ... omdat het ... is*

Verbos importantes

Zien (*ver*)

Onvoltooid tegenwoordige

tijd (OTT)

zie

ziet

ziet

zien

zien

zien

Ruiken (*cheirar*)

Onvoltooid tegenwoordige

tijd (OTT)

ruik

ruikt

ruikt

ruiken

ruiken

ruiken

Horen (*ouvir*)

Onvoltooid tegenwoordige

tijd (OTT)

hoor

hoort

hoort

horen

horen

horen